

Batejar(ALDC, III, 485. *Batejar un infant*)

Els derivats del llat. BAPTĪZARE, en diverses variants, es reparteixen el domini lingüístic. BAPTĪZARE, en llat. cristià, és una adaptació del gr. BAPTIZEIN ‘administrar el baptisme’, especialització semàntica de ‘submergir, capbussar’, perquè els primers batejos eren per immersió. Un primer resultat és *bateiar* (on ĭ > [e] i [z] > [ϕ]), reduït a *batear* en parlars pallaresos, o a *batiar* sobretot en parlars insulars (des del s. XIII, alternant amb *batejar*), que també podria provenir directament de BAPTĪZARE. *Bateiar*, a través d’un major contacte palatal de la [j] va donar *bate[ʒ]ar* i *bate[dʒ]ar*

(cf. it. ant. *batteggiare*), aquest, ensordit en *bate[tʃ]ar* en l’àrea apitxada. L’alternança de variants és freqüent en altres llengües (cast. ant. *batear/bautizar*, it. *batteggiare/battezzare*, fr. ant. *batoyier/baptiser*).

Notem la variant complementària perifràstica, *fer cristià* 81 i els tributs al cast. *bautisar* 87, 93, 94, 102 (var. *bauti[θ]ar* 100, 108, 139), del cast. *bautizar*, i *bautismar* 172 format sobre el cast. *bautismo*.

Batejar i *batiar* (aquest, des del *DIEC*₁, 1995) són mots normatius.

